

ת"פ 53089/01/13 - מע"מ חדרה נגד פרלין של מאפה בע"מ, נפתלי רוקח

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 53089-01-13 מע"מ חדרה נ' פרלין של מאפה בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מע"מ חדרה
נגד	
נאשמים	1. פרלין של מאפה בע"מ 2. נפתלי רוקח

החלטה

מונחת בפני בקשת ב"כ הנאשמים לביטול כתב האישום בתיק זה.

רקע

נאשמת 1 הינה חברה אשר במועדים הרלבנטיים לכתב האישום עסקה בייצור ושיווק עוגות בעוד נאשם 2 שימש אז כמנהלה הפעיל.

בתאריך 28.1.13 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום המייחס להם ביצוע 12 עבירות של אי הגשת דו"חות מע"מ ועבירה נוספת של הגשת דו"ח תקופתי ללא תשלום הנובע ממנו, לפי סעיפים 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.

לבקשת ב"כ הנאשמים ובעקבות טענותיה בדבר פירוק החברה, נדחה מתן תשובתה של נאשמת 1 לכתב האישום.
נאשם 2 הודה בעובדות כתב אישום זה עוד בישיבת ה- 9.10.13.

במהלך הזמן שחלף מאז, חזרה ב"כ הנאשמים וטענה בפני (תוך שהציגה אסמכתא מתאימה לכך - (נ/1) כי פנתה אל משרדו של האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי במחוז חיפה והצפון ובקשה שיעשה לשם בדיקת חובות לקוחותיה של נאשמת 1 ואפשרות גבייתם, כך שאלה יוכלו לשמש לכיסוי חובות הנאשמים למאשימה, אלא שבאורח תמוה, פניותיה אלה לא נענו.

במהלך דיון שהתקיים בפני ביום 12.3.14 ציינה באת כח המאשימה כי היא "משוכנעת שנאשם 2 ובאת כוחו עשו את המקסימום שניתן לעשות כדי לגרום לכנ"ר לפעול לשם מינוי נציג מטעמו שיבדוק את חובות החברה ויפעל לשם גבייתם וכי הלה לא מגיב לפניות אלה". במצב דברים זה הוריתי אנוכי לעוה"ד אייל דרור ממשרדו של הכנ"ר במחוז חיפה והצפון, להגיש לבית המשפט את התייחסותו לטענות אלה.

בין לבין נדחה המשך הדיון בתיק זה בשל יציאת ב"כ הנאשמים לחופשת לידה ובדיון שהתקיים בפני לאחרונה, ביום 12.11.14, ביקשה היא כי אורה על ביטול כתב האישום.

טענות ב"כ הנאשמים

את בקשתה הנ"ל מנמקת ב"כ הנאשמים בשלושה טעמים:

- א. כתב האישום המייחס לנאשמים עבירות של אי הגשת דו"חות במועד והגשת דו"ח תקופתי ללא התשלום הנובע ממנו, מתבסס על סעיף 117(א)(6) לחוק מע"מ בלבד. משכך, ובהעדר ייחוס של העבירות לנאשם 2 מכח סעיף 119 לחוק זה, הרי מדובר בכתב אישום שנפל בו פגם המצדיק את ביטולו לפי סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 **(להלן: "החסד"פ)**.
- ב. נאשמת 1 מצויה בהליכי פירוק. חרף עובדה זו ועל אף שכתב האישום הוגש לפני כשנתיים, בעל הסמכות המתאימה ליתן מענה בשמה לכתב האישום (דהיינו - המפרק) איננו פועל לשם כך ואין להמתין לו עוד.
- ג. ניהול ההליך הפלילי בתיק זה עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית ולפיכך מצדיק הוא את ביטול כתב האישום לפי סעיף 149(10) לחסד"פ. זאת הן לנוכח אופן התנהלותו הלקוי של הכנ"ר המתעלם מן הפניות הרבות שהופנו אליו בכתב ובעל-פה בעניין זה (**ר' נ/2-נ/5**) לרבות החלטת בית המשפט, והן לאור משמעותו החמורה של אופן התנהלות זה, שכן לו היה הכנ"ר עושה לשם גביית חובות לקוחותיה של נאשמת 1, יש להניח שהסרת חובותיה של זו למאשימה היתה מתאפשרת כבר מזמן.

תשובת המאשימה

בכל הנוגע לטענות ב"כ הנאשמים בקשר לאי הכללת סעיף 119 לחוק מע"מ בכתב האישום טוענת ב"כ המאשימה כי אין מדובר בסעיף עבירה אלא ב"סעיף הגנה לאורגן בחברה" ובהקשר זה מפנה היא אל פסיקת בית המשפט העליון בנושא ייחוס אחריות פלילית למנהלי חברות. באשר לנושא אופן התנהלות הכנ"ר, מבקשת ב"כ המאשימה לציין כי בבדיקה שנערכה על ידה בעקבות אי התייחסותו של האחרון לפניות שהועברו אליו ולהחלטת בית המשפט כאמור, נמצא

שההחלטה כלל לא הגיעה לידי עקב טעות של מזכירות בית המשפט וכי לאחרונה החל הנאמן,

רואה החשבון מר אלי טביב בבדיקת החומר החשבונאי של החברה, נאשמת 1.

דין והכרעה

סעיף 119 לחוק מס ערך מוסף שכותרתו "עבירה של חבר בני אדם" קובע כי:

"נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו בידי חבר בני אדם, מואגד או בלתי מואגד,

יהיה אשם גם כל מי שבעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, מזכיר, נאמן, בא כוח,

שותף פעיל, חשב מנהל חשבונות או כל פקיד אחר זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה

שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק"

פסקי הדין אליהם מפנה ב"כ המאשימה בתשובתה הם אכן פסקי הדין המנחים בנושא הנתון במחלוקת בתיק זה.

ברע"פ 608/97 חיים לקס, יורם קליין נ' מדינת ישראל, נקבע (בדעת רוב) כי יש להבחין בין עבירות של אחריות אישית-ישירה לבין עבירות של אחריות שילוחית, וכן כי הוראת סעיף 119 הנ"ל הינה הוראה הקובעת אחריות שילוחית וכי **"תכליתה של חקיקה הקובעת עבירות של אחריות שילוחית על נושאי משרה בתאגיד היא להעלות את רמת הזהירות של נושאי המשרה, להבטיח כי התאגיד יקיים את חובותיו לפי החוק ולמנוע מנושא המשרה לנצל את מסך ההתאגדות להפקת תועלת מביצוע העבירות תוך בריחה מאחריות"**. על פי פסק דין זה בעבירה של אחריות קפידה, הנטל המוטל על התביעה הינו להוכיח את היסוד העובדתי בלבד, בעוד הנאשם יכול להתגונן מפני הרשעתו בה רק אם יסתור את קיומו של היסוד הנפשי ויוכיח כי נקט באמצעים למנוע את ביצועה.

גם ברע"פ 4948/07 עלי מקלדה נ' מדינת ישראל נקבע כי: **"אחריות נושא משרה בתאגיד יכולה ללבוש צורות שונות. שתיים מן הצורות הללו הן האחריות האישית והאחריות השילוחית. האחריות האישית מבוססת על המעשה או המחלל המבוצע על-ידי הגורם האנושי כפרט בר-אחריות, והיא עשויה לבוא בנפרד או לצד אחריות התאגיד הנובעת ממעשיו של נושא המשרה לפי תורת האורגניזם... אכן, אין לקבל מצב שבו נושא משרה אינו נושא באחריות פלילית למעשה שעשה אך מן הטעם שפעל כאורגן או שלוח של התאגיד ובמטרה להיטיב עמו. כמי שפועל בתאגיד אחראי אותו נושא משרה בפלילים אישית אם הוא מקיים בעצמו את יסודותיה של העבירה שבגינה הוא מואשם. אחריות התאגיד במצב זה, לאותה עבירה או לעבירה אשר לשם גיבושה נדרשות נסיבות אחרות, מצטרפת לאחריות האורגן אך היא אינה בהכרח מבטלת אותה..."**

....במקרה שבו מבקשת התביעה לייחס לנושא משרה אחריות אישית וישירה לביצוע עבירה, אין מתעוררת שאלה בנוגע לסיווג העבירה כעבירה של מחשבה פלילית או רשלנות, לעומת אפשרות סיווגה כעבירה של אחריות קפידה, שכן אחריותו של נושא המשרה נגזרת מביצוע עבירת הבסיס, ואחריותו אינה נסמכת רק על מעמדו ותפקידו בתאגיד..."

במקרה המונח בפני טוענת המאשימה כי העבירות המיוחסות לנאשם 2 מיוחסות לו באופן ישיר ולא מכוח אחריות שילוחית.

אכן, בבחינה יסודית שערכתי בפסיקה מצאתי כי ברובם המכריע של המקרים בהם מוגשים כתבי אישום דומים לזה שהוגש בתיק זה, מייחסת המאשימה לתאגידים ולמנהליהם את עבירת הבסיס לפי סעיף 117(א)(6) לחוק ומוסיפה את סעיף 119 לחוק זה כהוראת חיקוק המתייחסת, גם היא, למנהלים. עם זאת מצאתי גם מקרים בהם הורשעו תאגידים ומנהליהם בביצוע העבירות לפי סעיף 117(א)(6) בלבד **(כך לדוגמא במקרה נשוא ע"פ (נצרת) 16/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל)**.

זאת ועוד, בפסק דין שניתן בע"פ (מחוזי ת"א) 70045/06 **חאתם ואח' נ' מדינת ישראל** שעניינו בתחום שונה, הבהיר בית המשפט בהערת אגב כי הוראת סעיף 119 הנ"ל, כהוראת חוק אחרות הדומות לה במהותן, הינה הוראה הקובעת את אחריותו של נושא משרה לעבירה שבוצעה על-ידי תאגיד וכי אין מדובר בהוראה הקובעת עבירה נפרדת ועצמאית.

למעלה מן הצורך אזכיר כי נאשם 2 כבר הודה בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום ואני מניחה שבהודאתו באי הגשת 12 דו"חות המע"מ במועד, כמו גם באי התשלום בגין הדו"ח התקופתי שהוגש, אישר הוא כי היה מודע לאופן התנהלותה ולבעיותיה של נאשמת 1 והיה גם מעורה בענייני הכספים שלה, לרבות בכל הנוגע לתשלומים לרשויות המס. לכן, כך לטעמי, צודקת המאשימה בהחלטתה לייחס לו את ביצוע העבירות באופן ישיר.

סיכומי של דבר, דעתי היא כי השמטת סעיף 119 לחוק מע"מ מכתב האישום, אין בה כדי להשמיט את הקרקע מתחת לאפשרות הרשעתו של נאשם 2 בעבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק זה.

יחד עם זה, לנוכח תוצאות סקירת הפסיקה שנעשתה על ידי כמצוין לעיל, סבורני כי טוב תעשה המאשימה אם תפעל במדיניות העמדה לדין שתהא אחידה במקרים שנסיבותיהם דומות.

באשר לטענות הנוגעות לאופן התנהלות הכנ"ר במקרה זה -

אודה כי גם אנוכי תמהתי על אופן התנהלותו של הלה ובעיני אכן נפל בו פגם משכל פניותיהם של נאשם 2 ובאת כוחו אליו לא נענו עד כה.

יחד עם זה, משהסתבר כי החלטתי מיום 12.3.14 לא נשלחה כלל אל משרדי הכנ"ר וכשלטענת ב"כ המאשימה פנתה היא בעצמה למשרדו וזה מינה לאחרונה את רוה"ח טביב כנאמן שיבדוק את החומר החשבוני של נאשמת 1, דומני כי יש מקום ליתן לכנ"ר הזדמנות אחרונה להתייחס לטענת הנאשמים בדבר אפשרות קיומם של כספים העומדים לזכותם כך שניתן יהיה לממשם לשם הסרת המחדלים נשוא תיק זה.

סוף דבר, הנני מורה על בטול הדין הקבוע למחר - 8.12.14 ודחייתו ליום 4.3.15 בשעה 10:00.

המאשימה תוודא מסירת החלטה זו לרוה"ח טביב, כמו גם לכנ"ר עצמו.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים בפקס, תעדכן אותם בטלפון בדבר ביטול הדין הקבוע למחר - 8.12.14 ו תקבע את הדין הנדחה ביומני.

ניתנה היום, ט"ו כסלו תשע"ה, 07 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.